

LIETUVOS RESPUBLIKOS
SEIMAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
INFORMACIJOS IR KOMUNIKACIJOS DEPARTAMENTO
TYRIMŲ SKYRIUS

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel.: (0 5) 209 6170 / (0 5) 209 6185
El. p.: tyrimai@lrs.lt; info@lrs.lt; ikd@lrs.lt www.lrs.lt/info

Analitinė apžvalga
25/07

2018-11-27

Atnaujinta 2025-01-23

**Dviračių eismo reguliavimas ir saugos reikalavimai atskirose
Europos Sąjungos valstybėse narėse**

Europos Sąjunga (toliau – ES) ir atskiros valstybės narės, reglamentuodamos transporto priemonių eismą, didelį dėmesį skiria dviratininkų saugumui. ES lygiu šių labiau pažeidžiamų eismo dalyvių saugumas didinamas ne tik nustatant vieningus standartus dviračiams bei dviratininkų saugos priemonėms, bet ir įpareigojant motorinių transporto priemonių gamintojus diegti papildomas sistemas, leidžiančias veiksmingiau išvengti susidūrimų. Tuo tarpu atskiros valstybės narės detaliai reglamentuoja dviratininkų teises ir pareigas keliuose, kad šie eismo dalyviai galėtų sklandžiai ir saugiai dalyvauti bendrame transporto priemonių eisme.

Šiame darbe apžvelgtos Jungtinių Tautų Kelių eismo konvencijos (1968 m.), ES teisės aktų normos, įtvirtinančios reikalavimus dviračių komplektacijai, šių transporto priemonių vairavimui, taip pat pateiktos Lietuvos, Estijos, Jungtinės Karalystės (toliau – JK), Latvijos, Lenkijos, Prancūzijos, Švedijos ir Vokietijos kelių eismo taisyklių kai kurios svarbiausios nuostatos, taikomos dviratininkams.

ES valstybėse narėse yra taikomi dviračių komplektacijai ir techninei būklei skirti detalūs reikalavimai, o dviratininkai įpareigoti laikytis kelių eismo taisyklių bei, kai kuriose šalyse, naudoti saugos priemones¹. Dalis valstybių, įpareigodamos dviratininkus užsidėti ir užsisegti saugos šalmus, taiko skirtingus asmens amžiaus reikalavimus. Pavyzdžiui, Lietuvoje toks reikalavimas taikomas jaunesniems kaip 18 metų dviratininkams, Estijoje ir Latvijoje – jaunesniems kaip 16 metų amžiaus, Švedijoje – iki 15 metų amžiaus, o Prancūzijoje – iki 12 metų amžiaus dviratininkams.

Sąlygos, kai saugos liemenė yra privaloma dviratininkui, įprastai apsiriboja tamsiu paros metu ar blogo matomumo aplinkybėmis (pavyzdžiui, Lietuvoje, taip pat Prancūzijoje (ne gyvenvietėje). Estijoje saugos liemenė paminėtomis sąlygomis rekomenduojama. Latvijoje dviratininkas, važiuodamas tamsiu paros metu ar esant prastam matomumui, privalo dėvėti šviesą atspindinčią liemenę jei dviračio žibintų nėra ar jie neveikia.

Automobilių lenkimo manevrui, kai lenkiamas dviratininkas, taip pat taikomi saugaus atstumo reikalavimai. Pavyzdžiui, Lietuvoje reikalaujamas bent 1 m šoninis atstumas, kai lenkiančiojo greitis ne didesnis kaip 50 km/h, ir ne mažesnis kaip 1,5 m šoninis atstumas, kai lenkiančiojo greitis didesnis kaip 50 km/h. Lenkijoje motorinių transporto priemonių vairuotojai turi lenkti dviratininkus, juos apvažiuojant ne mažesniu nei 1 m atstumu. Prancūzijos gyvenvietėje būtina laikytis mažiausiai 1 m šoninio atstumo, o už gyvenvietės ribų – 1,5 m. Vokietijoje motorine transporto priemone lenkiant dviratininką, pakankamą saugų atstumą sudaro ne mažiau kaip 1,5 m gyvenvietėse ir 2 m ne gyvenvietėse.

¹ Traffic rules and regulations for cyclists and their vehicles:

https://road-safety.transport.ec.europa.eu/eu-road-safety-policy/priorities/safe-road-use/cyclists/traffic-rules-and-regulations-cyclists-and-their-vehicles_en

Jungtinių Tautų ir Europos Sąjungos teisės normų reikalavimai dviračių eismui

Jungtinių Tautų konferencijoje Vienoje 1968 m. priimtą, 1977 m. gegužės 21 d. įsigaliojusią Kelių eismo konvenciją² ratifikavusios 23 ES valstybės narės, tarp jų Lietuva³ (dar viena ES valstybė narė – Ispanija tik pasirašiusi), yra įsipareigojusios imtis tinkamų priemonių, užtikrinančių, kad jų teritorijose galiojančios kelių eismo taisyklės iš esmės atitiktų šios Konvencijos II skyriaus „Kelių eismo taisyklės“ nuostatas (3 str. 1 d. a p.). Jeigu tos taisyklės visiškai suderintos su minėtomis Konvencijos nuostatomis, jos neturi atkartoti visų nurodytų Konvencijos nuostatų, taikytinų tokiomis aplinkybėmis, kurios neatsiranda atitinkamos šalies teritorijoje; taisyklėse gali būti nuostatų, kurios neįtrauktos į Konvencijos II skyrių (3 str. 1 d. a p. i ir ii papunkčiai).

Šalys taip pat įsipareigojusios įsileisti į savo teritoriją tarptautiniame eisme dalyvaujančius ir šios Konvencijos V skyriuje „Dviračių ir mopėdų dalyvavimo tarptautiniame eisme sąlygos“ nustatytus techninius reikalavimus atitinkančius dviračius, kurių vairuotojai paprastai gyvena kitos Konvencijoje dalyvaujančios šalies teritorijoje. Nė viena šių šalių nereikalauja, kad tarptautiniame eisme dalyvaujančių dviračių vairuotojai turėtų vairuotojo pažymėjimą (3 str. 5 d.).

Konvencijos V skyriaus „Dviračių ir mopėdų dalyvavimo tarptautiniame eisme sąlygos“ 44 straipsnio 1 dalis nustato, kad tarptautiniame eisme dalyvaujantys dviračiai be variklio turi:

- a) tvarkingą stabdį;
- b) skambutį, kuris girdimas iš pakankamo atstumo, ir neturi jokių kitų įspėjamųjų garso signalų;
- c) iš galo pritvirtintą raudonos spalvos atšvaitą ir tokius prietaisus, kurie iš dviračio priekio skleidžia baltos ar atitinkamos geltonos spalvos šviesą, o iš galo – raudoną šviesą.

Šios Kelių eismo konvencijos bendrosios nuostatos nurodo, kad vairuotojai turi būti ypač atidūs labiausiai pažeidžiamiems eismo dalyviams, tokiems kaip pėstieji ir dviratininkai (7 str. 3 d.).

Pagal Konvenciją, dviratis – tai bet kokia ne mažiau kaip du ratus turinti transporto priemonė, varoma tik ja važiuojančių asmenų raumenų jėga, dažniausiai naudojant pedalus ar rankenas (1 str. 1 d.).

Šalys turi teisę leisti dviratininkams važiuoti dviem ar daugiau eilių (27 str. 1 d.).

Automagistralėse draudžiama važiuoti dviračiais (25 str. 1 d.).

Rekomenduojama, kad nacionaliniuose teisės aktuose būtų nustatyta taip: važiuojamąja dalimi pėstieji eina jos pakraščiu prieš eismo kryptį, išskyrus atvejus, kai tai kelia jiems pavojų. Tačiau asmenys, kurie vedasi dviratį, visais atvejais turi eiti važiuojamosios dalies pakraščiu pagal eismo kryptį (20 str. 5 d.).

Jeigu įrengti dviračių takai, nacionaliniais teisės aktais gali būti uždrausta dviratininkams važiuoti važiuojamąja kelio dalimi (27 str. 4 d.).

Jeigu neįmanoma naudotis šaligatviu ar taku arba jeigu jų nėra, pėstieji gali eiti važiuojamąja dalimi; pėstieji gali eiti dviračių taku, jeigu jis yra ir jeigu tai leidžia eismo intensyvumas, tačiau taip, kad netrukdytų dviračių ir mopėdų eismui (20 str. 3 d.).

Gyvenvietėse ir ne gyvenvietėse transporto priemonėms draudžiama sustoti ir stovėti ant dviračių tako, šaligatvyje ar specialiai pėsčiųjų eismui skirtuose takuose, išskyrus tuos atvejus, kai tai leidžia taikomi nacionaliniai teisės aktai (23 str. 1 d.).

Dviratininkams draudžiama važiuoti nelaikant bent viena ranka vairo, būti kitų transporto priemonių velkamiems arba vežti, vilkti ar stumti objektus, kliudančius jiems judėti ar keliančius pavojų kitiems eismo dalyviams (27 str. 2 d.).

² Kelių eismo konvencija (1968): <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=TAR.041C25ADBE81>

³ Convention on road traffic (1968):

https://treaties.un.org/pages/ViewDetailsIII.aspx?src=IND&mtdsg_no=XI-B-19&chapter=11&Temp=mtdsg3&clang=en#EndDec

Dviratininkams draudžiama vežti keleivius, tačiau nacionaliniuose teisės aktuose gali būti numatyta šios nuostatos išimtis, tai yra leisti vežti keleivius, jei ant dviračio jiems įrengta speciali sėdėjimo vieta (27 str. 3 d.).

Paminėtina, kad prie 1968 m. Kelių eismo konvencijos neprisijungusioms Airijai, Kiprui ir Maltai liko galioti priimti įsipareigojimai pagal ankstesnę, 1949 m. rugsėjo 19 d. Ženevoje priimtą Kelių eismo konvenciją⁴. Pastarąją Konvenciją yra ratifikavusi ir Ispanija.

Pažymėtina, kad kiekviena įsigaliojusi tarptautinė sutartis jos šalims yra privaloma ir šalys privalo sąžiningai ją vykdyti, o sutarties nesilaikymo negalima pateisinti pasitelkiant šalies vidaus teisės nuostatas (Vienos konvencijos dėl sutarčių teisės 26 ir 27 str.⁵).

ES ypatingas dėmesys skiriamas dviratininkų, kaip labiau pažeidžiamų eismo dalyvių, saugumo didinimui. Saugos tikslų siekiama ne tik nustatant dviračių ir jų techninės būklės standartus, bet ir įpareigojant motorinių transporto priemonių gamintojus diegti papildomas sistemas, padedančias išvengti susidūrimų ir sudarančias sąlygas automobilių vairuotojams lengviau pastebėti eisme dalyvaujančius dviratininkus. Pavyzdžiui, 2016 m. gruodžio 12 d. priimtoje Europos Komisijos (toliau – EK) ataskaitoje Europos Parlamentui (toliau – EP) ir Tarybai „Automobilių saugos didinimas ES siekiant išsaugoti gyvybes“ nurodoma, jog didinant transporto priemonių saugą planuojama toliau diegti pėsčiųjų ir dviratininkų aptikimo sistemas (susietas su automatinio avarinio stabdymo sistemomis)⁶.

2017 m. lapkričio 14 d. EP priėmė rezoliuciją „Automobilių saugos didinimas ES siekiant išsaugoti žmonių gyvybes“⁷, kurioje dviratininkų saugumo didinimui EK raginama nustatyti, kad į lengvuosius automobilius, lengvuosius krovininius automobilius, autobusus, tolimojo susisiekiimo autobusus ir ypač sunkiąsias transporto priemones būtų privaloma įmontuoti automatinio avarinio stabdymo sistemas su dviratininkų, pėsčiųjų, lengvųjų variklinių dviračių transporto priemonių ir motociklų nustatymo funkcija, kadangi ši pasižymi dideliu eismo įvykių prevencijos potencialu dėl autonominio stipraus stabdymo ir dėl to sutrumpėjusio stabdymo kelio. EP taip pat paragino naudoti saugesnį sunkiasvorių krovininių transporto priemonių priekinės dalies dizainą, kad jas geriau matytų pėstieji ir dviratininkai. Be to, EP pasiūlė Komisijai atnaujinti motorinių transporto priemonių pasyviųjų saugos sistemų bandymų reikalavimus, siekiant įtraukti visų pažeidžiamų kelių eismo dalyvių, įskaitant ne tik pėsčiuosius, bet ir dviratininkus, apsaugą per priekinius ir galinius susidūrimus.

Paminėtina 2011 m. rugsėjo 27 d. EP priimta rezoliucija „Dėl 2011–2020 m. Europos kelių eismo saugos“⁸, išryškinanti pagrindines gaires sprendimams, kurie padidintų dviratininkų saugą. EP paragino laikotarpiui iki 2020 m. iškelti aiškius ir kiekybiškai įvertinamus tikslus, pavyzdžiui, 50 proc., palyginti su 2010 m., sumažinti keliuose vykstančiuose susidūrimuose žūstančių dviratininkų skaičių. EP taip pat paragino EK ir valstybes nares remti važiavimą dviračiu ir ėjimą pėsčiomis kaip savarankiškas transporto rūšis ir neatskiriama transporto sistemų dalį. EP pažymėjo švietimo svarbą saugaus eismo, tame tarpe važiavimo dviračiu, klausimais. Pasiūlyta vairuotojų kursuose didelį dėmesį skirti pagrindinėms mirčių ir rimtų sužalojimų keliuose priežastims, tarp jų apsaugos įrangos, pavyzdžiui, šalmų dviračių transporto priemonių vairuotojams, nenaudojimui. Paraginta, jog atsakingos valdžios institucijos gyvenamosiose teritorijose ir visuose miesto teritorijų vienpusio eismo keliuose, kuriuose nėra atskiros juostos dviratininkams, nustatytų 30 km/h didžiausią leistiną greitį, siekiant veiksmingiau apsaugoti labiau pažeidžiamus eismo dalyvius, tarp jų dviratininkus. EP paragino valstybes nares, EK ir pramonės atstovus atsižvelgti į dviratininkus, projektuojant jiems

⁴ *Convention on road traffic (1949)*:

https://treaties.un.org/pages/ViewDetailsV.aspx?src=IND&mtdsg_no=XI-B-1&chapter=11&Temp=mtdsg5&clang=en

⁵ *Vienna convention on the law of treaties*:

<https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%201155/volume-1155-i-18232-english.pdf>

⁶ *Report from the Commission to the European Parliament and the Council on road safety*:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1539324486114&uri=CELEX:52016DC0787>

⁷ *European Parliament resolution of 14 November 2017 on saving lives: boosting car safety in the EU*

(2017/2085(INI)): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1539324486114&uri=CELEX:52017IP0423>

⁸ *European road safety European Parliament resolution of 27 September 2011 on European road safety 2011–2020* (2010/2235(INI)): <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1539324486114&uri=CELEX:52011IP0408>

saugią kelių infrastruktūrą ir įrangą, taip pat atskirti skirtingų rūšių transporto eismą bei plėsti dviračių takų tinklą, gerinti ženklumą ir apšvietimą. EP paskatino atsižvelgti į techninę pažangą visuose sunkvežimiuose įrengiant specialius galinio vaizdo veidrodėlius, kamerą su ekranu ar kitas technines priemones, kuriomis pašalinamos aklosios zonos, kad būtų išvengta susidūrimų su dviratininkais, patekusiais į tokią vairuotojo matomumo akląją zoną. EP rekomendavo naudoti kelių eismo apsaugos barjerus lygiu paviršiumi ir atskirti specialias juostas pažeidžiamiesiems eismo dalyviams, tarp jų dviratininkams. Be to, EP paragino valstybes nares nustatyti, kad visiems transporto priemonėse esantiems asmenims reikia su savimi turėti įspėjamąsias liemenes, taip pat skatinti dviratininkus, ypač naktį užmiestyje, dėvėti saugos šalms ir vilkėti įspėjamąsias liemenes arba panašius rūbus dviratininkų matomumui didinti.

ES antrinės teisės aktais yra nustatyti dviratininkų šalmų ir dviračių vieningi saugos standartai ir privalomi techniniai duomenys.

Europos standartizacijos komitetas 1997 m. sausio 9 d. patvirtino dviračių saugos šalmų standartą EN 1078⁹. Šio Komiteto narės, tarp jų visų 27 ES valstybių narių nacionalinės standartizacijos institucijos, yra įsipareigojusios įgyvendinti Komiteto patvirtintus standartus¹⁰. Europos dviračių saugos šalmų standartas nustato konstrukcinius, stabilumo ir smūgio sugerties reikalavimus saugos šalmams ir jų testavimo metodus.

Viso dviračio ir jo sudėtinių dalių saugos standartai buvo parengti ir patvirtinti, siekiant 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2023/988 dėl bendros gaminių saugos¹¹ nustatyto bendrojo tikslo – užtikrinti, kad visi į Sąjungos rinką išleisti gaminiai būtų saugūs. Reglamentas nurodo, jog Europos gaminių saugos standartai turi būti sudaromi laikantis EK apibrėžtų reikalavimų, kuriais siekiama užtikrinti, kad atitinkantys tuos standartus gaminiai tenkina bendrąjį saugos reikalavimą.

EK 2011 m. lapkričio 29 d. priėmė sprendimą „Dėl dviračių, mažamečių vaikų dviračių ir dviračių bagažinių Europos standartų atitikties saugos reikalavimams, nustatytiems EP ir Tarybos direktyvoje 2001/95/EB“¹². Sprendimu buvo patvirtinti specialieji dviračių saugos reikalavimai, pagal kuriuos turi būti parengti Europos standartai. Pavyzdžiui, visų tipų dviračiams nustatytas bendrasis saugos reikalavimas, kad dviračių priekyje, gale ir šonuose turi būti įrengiama apšvietimo įranga ir atšvaitai, siekiant užtikrinti gerą dviračio ir dviratininko matomumą. Nurodyta, jog šie prietaisai ir įtaisai turi atitikti šalyje, kurios rinkai tiekiamas gaminys, galiojančias nuostatas. Įpareigojama dviratyje įrengti bent dvi nesusijusias stabdžių sistemas. Bent viena iš jų turi būti įrengiama ant priekinio rato, kita – ant galinio rato. Įtvirtinta pareiga stabdžių sistemas sukonstruoti taip, kad jos užtikrintų saugą stabdant tiek ant šlapios, tiek sausos dangos. Nurodyta, jog sprendimas dėl to, kuo – ranka ar koja – turi būti valdoma galinių stabdžių sistema, turėtų būti priimtas vadovaujantis šalies, kuriai tiekiamas dviratis, teisės aktais, papročiais ar nuomone.

Europos standartizacijos komitetas, taip pat Tarptautinė standartizacijos organizacija patvirtino abiejų organizacijų techniniams komitetams bendradarbiaujant parengtus dviračių saugos standartus, taikomus skirtingų rūšių dviračiams (miesto, turistiniams, kalnų, sportiniams, vaikiškiems), jų sudėtinių dalių ir viso gaminio testavimui¹³.

2016 m. kovo 9 d. priimtas EP ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/425¹⁴ dėl asmeninių apsaugos priemonių nustatė vieningus reikalavimus asmeninėms apsaugos priemonėms, tarp jų

⁹ EN 1078 – Helmets for pedal cyclists and for users of skateboards and roller skates:

<https://standards.cen.eu/dyn/www/f?p=204:105:0:::>

¹⁰ CEN internal regulations: <https://boss.cen.eu/reference%20material/RefDocs/Pages/default.aspx>

¹¹ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/988 dėl bendros gaminių saugos (2023-05-10):

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R0988>

¹² 2011/786/EU: Commission Decision of 29 November 2011 on the safety requirements to be met by European standards for bicycles, bicycles for young children, and luggage carriers for bicycles pursuant to Directive 2001/95/EC of the European Parliament and of the Council:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1539324486114&uri=CELEX:32011D0786>

¹³ Safety requirements for bicycles: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:4210:-5:ed-1:v2:en>

¹⁴ Regulation (EU) 2016/425 of the European Parliament and of the Council of 9 March 2016 on personal protective equipment and repealing Council Directive 89/686/EEC:

dviratininkų saugos šalmams, siekiant, jog žymiai besiskiriančios nacionalinės nuostatos būtų suvienodintos, kad netrukdytų prekybai bendrojoje Sąjungos rinkoje bei gaminių laisvam judėjimui¹⁵.

EP, Tarybos ir EK 2024 balandžio 3 d. priimtoje bendroje Europos deklaracijoje dėl dviračių transporto¹⁶ įsipareigojama parengti ir priimti dviračių transporto skatinimui reikiamas politikos priemonės ir strategijas, gerinti ir plėtoti saugią ir nenutrūkstamą dviračiams skirtą infrastruktūrą visoje Europoje.

Atskirų ES valstybių narių dviračių eismo reguliavimas ir saugos reikalavimai

Lietuva

Saugaus eismo automobilių keliais įstatyme¹⁷ pateiktos dviračio ir šiai transporto priemonei skirta tako ir juostos, kitų susijusių sąvokų apibrėžtys, taip pat nustatyti dviračių vairuotojams taikomi reikalavimai ir draudimai. Dviratis apibrėžiamas kaip ne mažiau kaip du ratus turinti transporto priemonė, varoma ja važiuojančio asmens raumenų jėga, naudojant pedalus ar rankenas (2 str. 12 d.). Pagal įstatymą, dviračiu važiuoti važiuojamąja kelio dalimi leidžiama nuo 14 metų amžiaus, įgijusiems mokyklos išduotą pažymėjimą – nuo 12 metų amžiaus, o prižiūrimiems suaugusiojo – nuo 8 metų amžiaus. Gyvenamojoje zonoje dviračių vairuotojų amžius neribojamas (17 str. 1 d.).

Įstatymas įtvirtina reikalavimus dviračio techninei būklei – važiuojant keliu turi būti tvarkingas stabdis ir garso signalas. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas arba raudonas šviesos žibintas, iš abiejų šonų – oranžiniai šviesos atšvaitai, pritvirtinti prie ratų stipinų. Jaunesni kaip 18 metų amžiaus dviratininkai (keleiviai), važiuodami (vežami) keliu, privalo būti užsidėję ir užsisegę dviratininko šalmus (pilnamečiams asmenims ši nuostata rekomendacinė). Važiuodamas važiuojamąja kelio dalimi, dviračio vairuotojas privalo dėvėti ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais arba dviračio priekyje turi degti baltas šviesos žibintas, o gale – raudonas šviesos žibintas. Važiuojant keliu tamsiuoju paros metu arba kai blogas matomumas, dviračio priekyje turi degti baltas šviesos žibintas, o gale – raudonas šviesos žibintas, dviračio vairuotojas privalo dėvėti ryškiaspalvę liemenę su šviesą atspindinčiais elementais (17 str. 2 d.).

Įstatymas įpareigoja dviratininką laikytis kuo dešiniau, važiuojant dviračiu taku ar pažymėta šaligatvio dalimi ir nekelti pavojaus pėstiesiems (17 str. 3 d.). Dviračiu draudžiama važiuoti automagistralėmis ir greitkeliais, būti velkamiems ar vilkti kitas transporto priemones, išskyrus tam skirtas priekabas, vežti keleivius, jeigu nėra įrengtų specialių sėdėjimo vietų (17 str. 4 d.).

Pagal įstatymą, asmenų, vairuojančių transporto priemones (dviratis priskiriamas prie transporto priemonių), iškvėptame ore, kraujyje, šlapime, seilėse ar kituose organizmo skysčiuose leidžiama didžiausia etilo alkoholio koncentracija vairavimo metu yra 0,4 promilės (2 str. 43 d.).

Nacionalinės Kelių eismo taisyklės¹⁸ atkartoja įstatymo nuostatas ir papildomai išsamiai ir detalai nustato, kur ir kaip leidžiama važiuoti dviračiu. Pažymėtinas 2024 m. pabaigoje įsigaliojęs įpareigojimas motorinėmis transporto priemonėmis, traktoriais, savaeigėmis mašinomis lenkiant ar apvažiuojant dviratininkus, palikti ne mažesnę kaip 1,0 m šoninį atstumą, kai lenkiančiojo greitis ne didesnis kaip 50 km/h, ir ne mažesnę kaip 1,5 m šoninį atstumą, kai lenkiančiojo greitis didesnis kaip 50 km/h. Reikalavimas dėl nurodyto šoninio atstumo laikymosi netaikomas važiuojant atskira eismo juosta (126 p.).

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:32016R0425>

¹⁵ PPE Regulation guidelines: <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/62554>

¹⁶ Europos deklaracija dėl dviračių transporto:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=OJ:C_202402377

¹⁷ Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.111999/asr>

¹⁸ Kelių eismo taisyklės: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.203613/asr>

Susisiekimo ministro įsakymu patvirtintos Keleivių ir bagažo vežimo taisyklės¹⁹ nustato, kad dviračiai gali būti vežami autobuso viduje ar išorėje specialiai tam įrengtose ir pažymėtose vietose arba autobuso bagažo skyriuje kaip bagažas (43 p.).

Lietuva 1991 m. lapkričio 20 d. ratifikavo Vienoje 1968 m. priimtą Kelių eismo konvenciją, o 2018 m. rugsėjo 27 d. ratifikavo taip pat ir ankstesnę – Ženevoje 1949 m. priimtą Kelių eismo konvenciją²⁰. Lietuva yra nusprendusi, kaip išlygą, netaikyti 1968 m. Kelių eismo konvencijos 52 straipsnio, kuris nustato ginčo perdavimo Tarptautiniam teisingumo teismui sąlygą.

Paminėtina, kad pagal nacionalinį Tarptautinių sutarčių įstatymą²¹, Lietuvoje privaloma vykdyti įsigaliojusias tarptautines sutartis (11 str. 1 d.). Jei įsigaliojusi Lietuvos ratifikuota tarptautinė sutartis nustato kitokias normas negu Lietuvos įstatymai, kiti teisės aktai, galiojantys šios sutarties sudarymo metu arba įsigalioję po šios sutarties įsigaliojimo, taikomos tarptautinės sutarties nuostatos (11 str. 2 d.).

Estija

2010 m. priimtame, su vėlesnėmis pataisomis ir papildymais Kelių eismo įstatyme²² dviratis apibrėžiamas kaip ne mažiau kaip du ratus turinti transporto priemonė, varoma vien tik pedalus minančio ar rankenas sukančio asmens raumenų jėga. Dviratis gali turėti ne didesnės kaip 0,25 kW galios elektros variklį²³.

Maksimalus leistinas dviračio plotis gali būti 0,8 m, triračio ar daugiau ratų – 1,25 m. Dviračių priekabos turi būti vienašės, ne daugiau kaip 50 kg svorio.

Dviratis turi turėti techniškai tvarkingus stabdžius ir skambutį, taip pat baltos šviesos atšvaitą priekyje, o raudonos šviesos – gale; ant bent vieno dviračio rato abiejų pusių turi būti pritvirtintas geltonos ar baltos spalvos šviesos atšvaitas (87 str. 1 d.). Reikalaujama, kad važiuojant tamsiu paros metu ar esant prastam matomumui dviračio priekyje būtų įjungtas baltos šviesos, o gale – raudonos šviesos žibintas (87 str. 3 d.).

Pagal įstatymą, jaunesnis nei 16 metų amžiaus dviratininkas, dalyvaudamas kelių eisme, privalo būti užsidėjęs užsegta dviratininko šalmą, taip pat ir dviračio keleivis (30 str. 6 d. ir 31 str. 1 d. 4 p.).

Paminėtina, kad Estijos transporto administracija rekomenduoja dviratininkui dėvėti saugos liemenę važiuojant tamsiu paros metu ar esant blogam matomumui²⁴.

Draudžiama važiuoti dviračiu nelaikant bent viena ranka vairo (31 str. 2 d.). Taip pat draudžiama važiuoti dviračiu, laikantis kito judančio objekto (gyvūno ar transporto priemonės) (31 str. 1 d. 1 p.).

Vairuoti dviratį draudžiama, jei alkoholio kiekis 1-ame grame kraujo viršija 0,50 mg ar 1-ame litre iškvepto oro viršija 0,25 mg (69 str. 3¹ d.).

Dviračiu vežti keleivį leidžiama tik ant specialiai tam skirtos sėdynės ir užsidėjusį bei užsisėgusį dviratininko saugos šalmą (31 str. 1 d. 4 p.).

Dviračiu draudžiama vežti daiktus, jei tai kelia pavojų kitų eismo dalyvių saugumui, taip pat vilkti dviračiams nepritaikytą priekabą (31 str. 1 d. 2, 3 p.).

¹⁹ Keleivių ir bagažo vežimo taisyklės: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.396775/asr>

²⁰ *Convention on Road Traffic (1949)*:

https://treaties.un.org/pages/ViewDetailsV.aspx?src=TREATY&mtldsg_no=XI-B-1&chapter=11&Temp=mtldsg5&clang=en

²¹ Lietuvos Respublikos tarptautinių sutarčių įstatymas: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.83882/asr>

²² *Liiklusseadus*: <https://www.riigiteataja.ee/akt/117032011021?leiaKehtiv>

²³ *Road Traffic Act (comparison of the original and translated texts)*:

https://www.riigiteataja.ee/en/compare_original?id=510012025004

²⁴ *The Estonian Transport Administration – Travelling on estonian roads as a cyclist*, p. 12:

<https://www.liikluskasvatus.ee/sites/default/files/2022-07/Travelling%20on%20Estonian%20Roads%20as%20a%20Cyclist.pdf>

Bendruoju atveju, važiuoti dviračiu leidžiama dviračių juosta, taku, jungtiniu dviračių ir pėsčiųjų taku, laikantis kelio važiuojamosios dalies dešinės pusės ar kelkraščiu (32 str. 1 d.).

Dviratininkui draudžiama važiuoti šaligatviu, išskyrus atvejus, kai tai yra asmuo su judėjimo negalia, jaunesnis nei trylikos metų amžiaus dviratininkas, lydimas vieno ar dviejų dviratininkų ar vaiko kėdutėje vežantis vaiką dviratininkas, ar kelio važiuojamąją dalimi, kelkraščiu, dviračių taku važiuoti negalima dėl pastarųjų būklės ar intensyvaus transporto priemonių eismo (32 str. 2, 3 d.).

Dviratininkas, važiuodamas pro pėstijį, turi laikytis greičio, panašaus į einančiojo žmogaus, kad galėtų saugiai prasilenkti (32 str. 8 d.).

10–15 metų amžiaus asmenys, įgiję teisę vairuoti dviratį, gali nelydimi dalyvauti kelių transporto priemonių eisme, tai yra važiuoti kelio važiuojamosios dalies pakraščiu. Teisę vairuoti dviratį įrodo turimas dviračio vairuotojo pažymėjimas arba šią teisę patvirtinantis duomenys eismo dalyvių registre (est. *Liiklusregister*) (148 str. 1 d.). Dviratininko pažymėjimą, dalyvaujant kelių eisme, privaloma turėti ir pateikti, kai to reikalauja policijos pareigūnas ar kitas atitinkamus valdinius įgaliojimus turintis asmuo. Jei atitinkami duomenys yra eismo dalyvių registre, užtenka turėti asmens tapatybės dokumentą (148 str. 2¹ d.).

8–10 metų amžiaus asmuo gali dviračiu važiuoti keliais tik lydimas savo atstovo pagal įstatymą (bent vieno iš tėvų ar globėjo) ar, šiam sutikus, kito suaugusiojo (148 str. 1 d.).

Nepilnametis iki 15 metų amžiaus, teikdamas prašymą dviratininko pažymėjimui gauti, privalo kartu pateikti savo atstovo pagal įstatymą rašytinį sutikimą (151 str. 4 d.).

Dviratininkų vairavimo ir saugaus eismo pamokos yra rengiamos priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo įstaigose, taip pat formaliojo profesinio mokymo įstaigose bei organizacijose, kurių vykdomos veiklos rūšių sąrašė yra vairavimo mokymo veikla (149 str. 1 d.). Vairuoti moko specialią licenciją turintys vairavimo instruktoriai arba šeimos nariai, ne jaunesni nei 21 metų amžiaus ir turintys teisę vairuoti (149 str. 2, 3 d.).

Dviratininko pažymėjimas suteikiamas išlaikius teorijos ir praktikos egzaminą (150 str. 2 d.).

Estijos ekonomikos ir susisiekimo ministro įsakymu patvirtinta ir 2016 m. gegužės 1 d. visa apimtimi įsigaliojusi dviratininko pažymėjimo suteikimo tvarka²⁵, detalizuojanti ir sukonkretinanti Kelių eismo įstatymo normas, nustato, jog tam, kad gautų tokį pažymėjimą, asmuo privalo įgyti dviračio vairavimo įgūdžius, sugebėti vertinti eismo padėtį, numatyti ir tinkamai reaguoti į avarines situacijas. Dviratininkas privalo būti susipažinęs su galimais pavojais, jam dalyvaujant kelių eisme kartu su motorinėmis transporto priemonėmis, žinoti eismo taisykles ir reikalavimus dėl dviračio techninės būklės, dviratininko saugos šalmo ir saugaus greičio pasirinkimo, išmanyti dviračio vairavimo ypatumus skirtingomis kelio dangos ir oro sąlygomis. Dviratininkas privalo mokėti sureguliuoti dviratį, jį vairuoti taip, kad nesukeltų avarinių situacijų, manevruojant rodyti signalus. Dviratininkas turi elgtis atsakingai, vairuoti nerizikingai, laikytis tarpusavio pagarbos principo. Kursų instruktorius ar vairuoti mokantis šeimos narys turi pareigą užtikrinti, jog mokinys užsidėtų dviratininko saugos šalną ir dėvėtų saugos liemenę. Ši ministro įsakymu patvirtinta tvarka taip pat detalizuoja egzamino teorinės ir praktinės dalies eigą, vertinimo kriterijus.

Jungtinė Karalystė

Visos valstybės teritorijoje 2010 m. balandžio 6 d. įsigaliojusios Dviračių saugos nuostatos²⁶ įtvirtina reikalavimus dviračiams, kuriais dalyvaujama kelių eisme. Pagal pateiktą apibrėžimą, dviratis yra visiškai sukomplektuota dviratė transporto priemonė, varoma tikrai važiuojančiojo asmens raumenų energijos jėga minant pedalus ir nei pagal savo konstrukciją, nei perdirbus nėra pritaikyta naudoti mechaninę varomąją jėgą. Šio teisės akto 4 skyriaus „Sukomplektuotų dviračių

²⁵ *Jalgratturi ja pisimopeedijuhi eksamineerimise, jalgratta juhtimisõiguse andmise ning juhiloa väljastamise kord, jalgratturi juhiloa vorm ning nõuded jalgratturi kvalifikatsioonile:*

<https://www.riigiteataja.ee/akt/105042016009?leiaKehtiv>

²⁶ *The pedal bicycles (safety) regulations 2010:*

<http://www.legislation.gov.uk/ukxi/2010/198/contents/made?text=bicycle#match-1>

tiekinimas“ (angl. *supply of assembled bicycles*) 4 straipsnio 3 dalis nurodo, kad dviratis privalo turėti šiai transporto priemonei pritaikytą skambutį. Taip pat nurodoma, jog tuo atveju, kai dviratis turi rankinius stabdžius, dešinė ranka turi būti valdoma priekinio, o kairė ranka – galinio stabdžio svirtis (4 str. 4 d.).

Anglijoje, Škotijoje ir Velse galiojančiame Kelių eismo kodekse²⁷ rekomenduojama ant dviračio turėti tokiai transporto priemonei specialiai pritaikytą skambutį (Dviratininkų taisyklių dalies I priedas). Nakties metu ant dviračio privalo būti įjungtas priekinis baltos šviesos žibintas ir galinis raudonos šviesos žibintas, taip pat privalo būti galinis raudonas šviesos atšvaitas, o tuo atveju, kai dviratis pagamintas po 1985 m. spalio 1 d., tai ant jo pedalų papildomai privalo būti pritvirtinti geltoni šviesos atšvaitai. Matomumą patariama padidinti priekiniais baltais šviesos atšvaitais ir stipinų šviesos atšvaitais. Blykčiojančios lempos yra leidžiamos, tačiau rekomenduojama, kad važiuodami neapšviestomis gatvėmis, dviratininkai naudotų tolygios šviesos priekinę lempą (60 str.).

Kelių eismo kodekso normos rekomenduoja dviratininkams užsidėti tinkamo dydžio, saugiai užsegtus šalmsus, vengti rūbų, kurie gali įsipainioti į dviračio grandinę arba stipinus ar uždenkti atšvaitus. Be to, dieną dviratininkai turėtų būti su šviesių spalvų ar šviesą atspindinčiais drabužiais, kad kiti kelių eismo dalyviai galėtų lengviau juos pastebėti. Tamsiu paros metu rekomenduojama dėvėti šviesą atspindinčius rūbus ir / ar papildomas aprangos detales (diržą, riešo ar čiurnos raiščius) (59 str.).

Dviratininkui rekomenduojama dėl saugaus vairavimo pasirinkti tinkamo dydžio ir rūšies dviratį, įsitikinti lempų ir atšvaitų švarumu ir veikimu, gera padangų būkle ir slėgiu, dviračio krumpliaračių veikimu, patikrinti grandinės tinkamumą ir sutepti ją alyva, sėdynės ir vairo aukštį pritaikyti savo ūgiui. Privaloma užtikrinti stabdžių veiksmingumą (Dviratininkų taisyklių dalies I priedas).

Rekomenduojama dviračio vairą laikyti abiem rankomis, kai nesignalizuojama ar neperjungiamos pavaros. Be to, abi pėdos turėtų būti ant pedalų. Patariama greta vienas kito važiuoti ne daugiau kaip dviem dviratininkams, o siaurais, vingiuotais ar intensyvaus eismo keliais važiuoti vienam paskui kitą viena eile. Važiuodamas paskui kitą transporto priemonę, dviratininkas turėtų laikytis saugaus atstumo. Rekomenduojama dviračiu nevežti nieko, kas trikdytų pusiausvyrą ar galėtų įsipainioti stipinuose ar grandinėje. Dviratininkas turėtų būti dėmesingas kitiems, perspėti skambučio (kai toks yra) signalu pėsčiuosius, esant būtinybei (66 str.).

Draudžiama dviračiu vežti keleivius, nebent ši transporto priemonė būtų tam pritaikyta. Dviratininkui draudžiama laikytis už kitų judančių transporto priemonių ar jų priekabų, taip pat draudžiama važiuoti pavojingai, neatsargiai ar nedėmesingai, ar veikiamam alkoholio, narkotinių medžiagų ar vaistų (68 str.).

Kai dviračių takas ribojasi su pėsčiųjų taku ar šaligatviu, tai važiuoti dviračiu privaloma šiai transporto priemonei skirta puse, laikantis atsargumo prasilenkiant su pėsčiaisiais ir bet kuriuo momentu, esant reikalui, būti pasirengus sulėtinti greitį ar sustoti (62 str.).

Dviračiu draudžiama važiuoti šaligatviu (64 str.).

Dviratininkas privalo laikytis visų kelio ženklų ir šviesoforų signalų (69 str.).

Dviratininkas privalo laikytis STOP linijos paženklintos ribos, degant draudžiamam šviesoforo signalui. Kai kuriose sankryžose STOP linija nurodo specialiai dviratininkams skirtą

laukimo zoną (71 str.).

Bendram pėsčiųjų ir dviratininkų naudojimui ir važiuojamosios kelio dalies kirtimui vienu metu yra skirtos praplatintos, mygtuko paspaudimu jungiamų šviesoforų signalais reguliuojamos

²⁷ The Highway Code: <https://www.highwaycodeuk.co.uk/>

perėjos (angl. *toucan crossings*) (25 str.). Pastarosiose perėjose leidžiama važiuoti dviračiu.

Dviračių tako ir važiuojamosios kelio dalies sankirtoje gali būti tik dviračiams skirta reguliuojama pervaža. Per ją galima važiuoti, tačiau draudžiama tai daryti, kol neužsidegęs leidžiamas žalios spalvos su dviračio simboliu signalas (82 str.).

Dviratininkas neturi važiuoti per vien pėstiesiems skirtas perėjas, bet nultipti nuo dviračio ir jį persivesti (81 str.).

Dviratininkas turi prieš manevruodamas apsižvalgyti, kad įsitikintų, ar yra saugu tai daryti. Kitus subjektus kelyje dviratininkas turi įspėti sutartiniais ženklais apie savo manevrus. Dviratininkas turi stebėti, ar priekyje nėra kliūčių, pavyzdžiui, kanalizacijos šulinių, kelio dangos įlūžimų ar stovinčių automobilių, dėl kurių tektų staigiai keisti važiavimo kryptį. Dviratininkas turėtų važiuoti pro stovinčius automobilius saugiu atstumu ir laikytis atsargumo, kad išvengtų atidaromų automobilių durelių ar netikėto pėsčiųjų išėjimo į kelią iš už automobilių. Važiuojant dviračiu papildomo atsargumo reiktų artėjant prie saugumo salelėmis susiaurintų kelio atkarpų, greičio mažinimo kalnelių. Dviratininkas turi būti atsargus atlikdamas lenkimo manevrą (67 str.).

Dviratis turėtų būti statomas specialiaame stovė arba taip, kad būtų matomas kitiems eismo dalyviams ir jiems nesudarytų kliūčių bei nekeltų pavojaus. Viešojoje vietoje paliekamą dviratį rekomenduojama saugiai pritvirtinti, kad nenukristų (70 str.).

Rekomenduojama, jog žiedinėje sankryžoje dviratininkui būtų saugiau vesti dviratį šaligatviu ar prie pat šaligatvio bortelio. Tuo tarpu važiuojant žiedine sankryža, dviratininkui patariama turėti omenyje, kad jis nėra lengvai vairuotojų pastebimas (77 str.). Žiedine sankryža važiuojantis dviratininkas turėtų palikti pakankamai vietos didelių gabaritų transporto priemonėms, kurioms reikia daugiau erdvės manevravimui. Dviratininkui rekomenduojama, jog žiedinėje sankryžoje būtų saugiau palaukti, kol pravažiuos didelių gabaritų transporto priemonė (76, 78 str.).

Latvija

1997 m. lapkričio 4 d. įsigaliojusiame Kelių eismo įstatyme²⁸ dviratis apibrėžiamas kaip transporto priemonė, varoma ja važiuojančio žmogaus raumenų jėga, minant pedalus ar sukant rankenas. Prie dviračio gali būti pritvirtintas ne didesnės kaip 0,25 kW galios elektrinis variklis.

Įstatymas nustato, jog dviračių registravimas yra laisvanoriškas, o kelių eisme leidžiama dalyvauti ir su neregistruotu dviračiu (10² str. 1 d.). Dviračių registravimą vykdo Kelių eismo saugos direkcija (lat. *Ceļu satiksmes drošības direkcija*) (10² str. 2 d.).

Pagal įstatymo 24 straipsnio 4 dalį, 10–17 metų amžiaus asmenims yra leidžiama dviračiu važiuoti keliu be suaugusiojo palydos, jei toks nepilnametis turi dviračio ar kitos kategorijos transporto priemonės vairuotojo pažymėjimą. Toks reikalavimas turėti vairuotojo pažymėjimą, kai su dviračiu važiuojama keliu, netaikomas sulaukusiam 18 metų amžiaus ir vyresniam asmeniui.

Dviračiu draudžiama važiuoti, jei alkoholio koncentracija kraujyje viršija 0,5 promilės (28 str. 1 d. 1(d) p.).

Pagal 2016 m. sausio 1 d. įsigaliojusias pataisytas ir papildytas Kelių eismo taisykles²⁹, dviratis privalo būti techniškai tvarkingas, turėti stabdžius (207 str.).

Tamsioju paros metu ar esant prastam matomumui, ant abiejų dviračio ratų šonų turi būti pritvirtinta po šviesos atšvaitą. Po vieną šviesos atšvaitą turi būti dviračio priekyje ir gale (priekyje – baltas, gale – raudonas). Priekyje taip pat turi būti įjungtas baltos šviesos, o gale – raudonos šviesos žibintas. Jeigu žibintų nėra ar jie neveikia, tai dviratininkas privalo dėvėti šviesą atspindinčią liemenę

²⁸ *Ceļu satiksmes likums*: <https://likumi.lv/ta/id/45467-celu-satiksmes-likums>

²⁹ *Ceļu satiksmes noteikumi*: <https://likumi.lv/ta/id/274865-celu-satiksmes-noteikumi>

ar rūbus su gerai matomomis šviesą atspindinčios medžiagos detalėmis (209 str.). Dviračio priekabos gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas (208 str.).

Kelių eismo taisyklių 210 straipsnis nurodo, kad dviratininkui draudžiama važiuoti nelaikant dviračio vairo, laikantis už kitos važiuojančios transporto priemonės, vežti daiktus, kurie gali trukdyti vairuoti ar kelti pavojų kitiems eismo dalyviams. Draudžiama vežti keleivius tam nepritaikytu dviračiu. Kai yra įrengtos papildomos sėdynės ir atramos kojoms, leidžiama dviračiu vežti vaikus iki septynerių metų amžiaus, kuriems uždėtas ir užsegta apsauginis šalmas. Draudžiama dviračiu vilkti kitas transporto priemones, išskyrus specialiai dviračiams pritaikytas priekabas. Draudžiama vilkti dviratį.

Kelių eismo taisyklių 25 straipsnio 3 dalis įpareigoja motorinių transporto priemonių vairuotojus imtis visų galimų priemonių, kad nesukeltų pavojaus kitiems kelių eismo dalyviams, ypač mažiau apsaugotiems (pėstiesiems, dviratininkams).

Automobilių vairuotojams draudžiama lenkti pėsčiųjų perėjose, taip pat vietose, kuriose važiuojamąjį kelio dalį kerta dviračių takas arba pėsčiųjų ir dviračių bendras ar iš jiems skirtų atskirų besiribojančių dalių sudarytas takas (109 str. 5 d.).

Kelių eismo taisyklės nustato, kad dviratininkai turi važiuoti specialiai dviračių eismui skirta kelio dalimi ar dviračių taku, ar pėsčiųjų ir dviračių subendrintu taku, laikantis kuo dešiniau atitinkama kryptimi (200 str.). Jei tokių atidalintų kelio dalių ar takų nėra arba pastarieji yra toli, tai dviratininkams leidžiama važiuoti viena eile važiuojamąja kelio dalimi, laikantis kuo dešiniau (200 str. 1 d.). Nutolti nuo dešiniojo kelkraščio galima tik apvažiuojant ar lenkiant, o taip pat lydint jaunesnius nei 12 metų amžiaus asmenis (200 str. 1 d. 1 ir 3 p.).

Be to, kai nėra dviračiams skirtų atidalintų kelio dalių ar takų, tai leidžiama važiuoti kelkraščiu, duodant kelią pėstiesiems (200 str. 2 d.). Tokiu atveju taip pat leidžiama važiuoti pėstiesiems skirtu taku, jei judėjimas važiuojamąja dalimi yra apsunkintas ar pavojingas dėl intensyvaus eismo, kelio ar meteorologinių sąlygų. Dviratininkas, važiuodamas pėsčiųjų taku, privalo pasirinkti tinkamą greitį, kad nekeltų pavojaus ar netrukdytų pėstiesiems ir, jei reikia dėl saugumo, važiuoti ne didesniu greičiu nei eina pėstieji. Pastariesiems yra teikiama pirmenybė pėsčiųjų take (200 str. 3 d.).

Jaunesni nei 12 metų amžiaus vaikai ir juos lydintys dviratininkai turi teisę nesilaikyti reikalavimo važiuoti kelio važiuojamojoje dalyje dviračiams atidalinta juosta ir jiems yra leidžiama važiuoti pėsčiųjų taku. Jaunesni nei 16 metų amžiaus asmenys, važiuodami dviračiu, privalo užsidėti ir užsisegti apsauginį šalmą (201 str.).

Dviratininkai privalo laikytis greičio, kuris nekelia pavojaus kelių eismo saugumui. Dviratininkams leidžiama kirsti važiuojamąjį kelio dalį įsivaizduojamos linijos, pratęsiančios pėsčiųjų taką ar kelkraštį, kryptimi, taip pat per pėsčiųjų perėjas, netrukdamas pėstiesiems. Prieš kirsdamas važiuojamąjį kelio dalį, dviratininkas turi laiku sumažinti greitį ir, kai tai būtina dėl eismo saugumo, sustabdyti dviratį. Kirsdamas važiuojamąjį kelio dalį įsivaizduojamos linijos, pratęsiančios pėsčiųjų taką, kryptimi, dviratininkas privalo judėti greičiu, neviršijančiu pėsčiųjų greičio, ir praleisti keliu važiuojančias transporto priemones (202 str.).

Šviesoforas su pėsčiojo ar dviračio simboliu yra skirtas atitinkamai tik pėstiesiems ar dviratininkams. Dviratininkas, kirsdamas kelio važiuojamąjį dalį per reguliuojamą pėsčiųjų perėją, privalo laikytis pėstiesiems skirto šviesoforo signalų (46 str.).

Lenkija

1998 m. sausio 1 d. įsigaliojusiame Kelių eismo įstatyme³⁰ dviratis apibrėžiamas kaip transporto priemonė, kurios plotis ne didesnis nei 0,9 m, varoma ja važiuojančio asmens raumenų jėga. Prie dviračio gali būti pritvirtinta pagalbinė elektrinė pavara su ne didesnės kaip 250 vatų galios

³⁰ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – prawo o ruchu drogowym:
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19970980602>

varikliu, o baterijos įtampa gali būti ne didesnė nei 48V. Pasiekiamas greitis yra apribojamas iki 25 km/val., o viršijus šią ribą, elektrinis variklis išsijungia.

Infrastruktūros reikalų ministro 2024 m. vasario 29 d. įsakymu patvirtintos pataisytos tvarkos³¹ 53 straipsnio 1 dalis nustato, kad dviratis ir jo priekaba privalo turėti priekyje ne mažiau nei vieną baltos ar geltonos šviesos žibintą, o gale – mažiausiai vieną raudonos šviesos žibintą ir bent vieną, ne trikampio formos raudonos šviesos atšvaitą. Be to, privalo būti ne mažiau nei vienas techniškai tvarkingas stabdis, taip pat skambutis. 56 straipsnio 2 dalyje papildomai leidžiama ant dviračio pedalų pritvirtinti geltonos spalvos atšvaitus, baltą šviesos atšvaitą dviračio priekinėje dalyje, vieną ar daugiau geltonų šviesos atšvaitų ant ratų, šviesą atspindinčią juostelę ant padangų.

Dviratininkams nėra privalomi saugos šalmai, tik rekomenduojami³².

Alkoholio kiekio koncentracija kraujyje negali viršyti 0,2 g/l³³.

Kelių eismo įstatymo 2 straipsnio 18 dalis nustato, kad pėsčiajam prilyginamas pėsčiomis dviratį vedantis ar stumiantis asmuo, taip pat jaunesnis nei 10 metų amžiaus vaikas, važiuojantis dviračiu prižiūrint suaugusiajam.

Įstatymo 24 straipsnio 2 dalis įpareigoja transporto priemonių vairuotojus lenkti dviratininkus, juos apvažiuojant ne mažesniu nei 1 m atstumu.

Transporto priemonės vairuotojas, artėdamas prie dviračių pervažos, privalo laikytis atsargumo ir praleisti ją važiuojantį dviratininką (27 str. 1 d.).

Transporto priemonės vairuotojas, sukdamas kelių sankirtoje, privalo praleisti kelio, iš kurio yra sukama, kryptimi toliau dviračių taku ar keliu važiuojantį dviratininką (27 str. 1 d. a p.).

Transporto priemonės vairuotojas, kertantis už kelio važiuojamosios dalies esantį dviračių taką, privalo praleisti dviratininką (27 str. 3 d.).

Pagal Kelių eismo įstatymą, vienoje transporto priemonių kolonoje gali važiuoti ne daugiau kaip 15 dviračių (32 str. 1 d. 2 p.). Turi būti ne mažesnis nei 200 m atstumas tarp dviratininkų kolonų. Kolonoje važiuojantys dviratininkai privalo laikytis kelių eismo taisyklių (32 str. 2, 4 d.).

Dviračių privaloma važiuoti dviračių taku, subendrintu dviračių ir pėsčiųjų taku ar dviračiams skirta ir atitinkamai paženklinta kelio važiuojamosios dalies juosta. Dviračių važiuojant bendru pėstiesiems ir dviračiams skirtu taku, būtina laikytis ypatingo atsargumo ir praleisti pėsčiuosius (33 str. 1 d.).

Dviratininkas kelių sankirtoje gali sustoti specialiai išskirtoje zonoje ir privalo iš jos pasitraukti, kai galima toliau važiuoti numatyta kryptimi (33 str. 1 d. a p.).

Iki 7 metų amžiaus vaikai gali būti vežami dviračiu, jei yra įrengta papildoma sėdynė ir galima saugiai vairuoti (33 str. 2 d.).

Draudžiama važiuoti dviračiu, bent viena ranka nelaikant vairo ar atitraukus kojas nuo pedalų arba laikantis už kitų transporto priemonių (33 str. 3 d.).

Važiuoti keliu dviem dviračiams greta vienas kito leidžiama išskirtiniais atvejais, jeigu tai nekelia grėsmės kitiems eismo dalyviams (33 str. 3 d. a p.).

³¹ *Obwieszczenie Ministra Infrastruktury z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia:*

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240000502>

³² *Road rules and safety – Poland:*

https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/driving-abroad/road-rules-and-safety/poland/index_en.htm#safety_helmet

³³ *European Transport Safety Council – Drink-Driving in Poland:*

<https://etsc.eu/issues/drink-driving/drink-driving-in-poland/>

Per pėsčiųjų perėją privaloma vesti dviratį einant pėsčiomis³⁴.

Dviračiu važiuoti šaligatviu ar pėsčiųjų taku leidžiama, kai lydimas jaunesnis nei 10 metų amžiaus dviratininkas, taip pat kai kelio, kuriame maksimalus leistinas greitis didesnis nei 50 km/val., kelkraštyje esantis šaligatvis yra mažiausiai 2 m pločio ir nėra atskirai įrengto dviračių tako ar specialiu ženklinimu dviratininkams išskirtos kelio važiuojamosios dalies juostos. Šaligatviu taip pat važiuoti leidžiama, kai oro sąlygos (sniegas, stiprus vėjas, liūtis, apledėjimas ar rūkas) trukdo dviratininkui saugiai važiuoti keliu (33 str. 5 d.). Šaligatviu dviratininkas turi važiuoti lėtai, atsargiai ir praleisti pėsčiuosius (33 str. 6 d.).

Dviračiu taku leidžiama eiti pėstiesiems, jeigu pastariesiems nėra įrengto šaligatvio ar nėra galimybės juo naudotis arba eiti važiuojamosios dalies kelkraščiu (11 str. 4 d.).

2013 m. sausio 19 d. įsigaliojęs Transporto priemonių vairuotojų įstatymas³⁵ nustato, kad 10–18 metų amžiaus asmenų teisę vairuoti dviratį patvirtinantis dokumentas yra dviratininko kortelė (lenk. *karta rowerowa*).

Pagal Kelių eismo įstatymą, vaivadijų Kelių eismo centrai yra atsakingi už dėstytojų, vedančių mokymus dviratininko kortelei gauti, kvalifikacijos kėlimo kursų organizavimą. Šie centrai taip pat organizuoja mokymus nepilnamečiams, su tėvų sutikimu pateikusiems prašymus dviratininko kortelei gauti.

2013 m. balandžio 30 d. įsigaliojęs Transporto reikalų ministro įsakymas³⁶ nustato, jog kursai dviratininko kortelei gauti yra nemokami. Tokia kortelė įgyjama, išlaikius kvalifikacinį egzaminą (teorinę ir praktinę dalį).

Prancūzija

Kelių eismo kodekse³⁷ dviratis apibrėžiamas kaip ne mažiau kaip du ratus turinti transporto priemonė, varoma ja važiuojančio asmens raumenų jėga, minant pedalus ar sukanč rankenas. Dviratis gali turėti ne didesnės nei 0,25 kW galios elektros variklį, kuris išsijungia, kai pasiekiamas 25 km/val. greitis (R311-1 str. 6.10 ir 6.11 d.).

Ant dviračio privalo būti pritvirtintas baltas ar geltonas priekinis atšvaitas bei raudonas galinis atšvaitas, taip pat iš šonų matomi atšvaitai, tvirtinami ant rato stipinų arba turi būti šviesą atspindintys padangų šonai. Be to, turi būti oranžinės spalvos atšvaitai ant dviračio pedalų. Tamsiu paros metu ar esant prastam matomumui važiuojant dviračiu, turi būti įjungtas baltas arba geltonas priekinis žibintas ir raudonas galinis žibintas. Jeigu prie dviračio prikabinta priekaba, ant jos taip pat turi būti pritvirtinti atšvaitai, o jeigu ji platesnė nei 1,3 m, atšvaitai turi būti pritvirtinti ant kiekvieno šono. Jei priekaba uždengia dviračio galinį žibintą, tai ant priekabos galinės dalies taip pat turi būti pritvirtintas žibintas arba du žibintai ant kiekvieno šono, jei priekabos plotis didesnis nei 1,3 m (R.313-18–20 str.). Kodekso R.416-10 straipsnis papildomai nustato, jog važiuojant turi būti įjungtos dviračio ir priekabos galinės bei gabaritų parodančios šviesos.

Dviratis privalo turėti ne mažiau kaip du techniškai tvarkingus stabdžius (R.315-3 str.).

Dviratis privalo turėti skambutį, kuris girdimas 50 m spinduliu (R.313-33 str.).

Dviratininkai ir keleiviai, važiuodami ne gyvenvietės teritorijoje tamsiu paros metu ar esant blogam matomumui, privalo dėvėti šviesą atspindinčią liemenę, atitinkančią transporto ministro įsakymu patvirtintus reikalavimus (R.431-1-1 str.).

³⁴ Wojtczuk Michał. *Sejm nie chce się zgodzić, żeby rowerzyści mogli przejeżdżać wzdłuż pasów dla pieszych*. *Wyborcza.pl*, 2017-03-08: <http://warszawa.wyborcza.pl/warszawa/7,54420,21469388,sejm-nie-chce-sie-zgodzic-zeby-rowerzysci-mogli-przejezdzac.html?disableRedirects=true>

Rowerzysta na pasach. *Rower.pl*: <http://wrower.pl/prawo/rowerzysta-na-pasach,2285.html>

³⁵ Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20230000622>

³⁶ Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 12 kwietnia 2013 r. w sprawie uzyskiwania karty rowerowej: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20130000512>

³⁷ Code de la route: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/texte_lc/LEGITEXT000006074228/

Nuo 2017 m. kovo 22 d. jaunesni nei 12 metų amžiaus asmenys, vairuodami dviratį ar vežami kaip keleiviai, privalo būti užsidėję ir užsisėgę dviratininko saugos šalną (R.431-1-3 str.). Vyresniems asmenims dviratininko šalnas nėra privalomas, tačiau rekomenduojamas.

Ne jaunesnis nei 18 metų amžiaus dviratininkas, vežantis jaunesnį nei 12 metų amžiaus keleivį, privalo pasirūpinti, kad šis būtų užsidėjęs saugos šalną (R.431-1-3 II str.).

Pėstiesiems priskiriami dviratį pėsčiomis vedantys asmenys (R.412-34 II str.). Tokiu atveju jie turi laikytis pėstiesiems taikomų taisyklių (R.412-34 III str.).

Dviratininkui taikoma alkoholio kiekio kraujyje riba yra 0,5 g/L (R234-1 str.).

Dviračių eismui yra skirti dviračių takai ar važiuojamojoje kelio dalyje horizontaliuoju kelio ženklinimu išskirta juosta. Be to, yra nemotorizuotų transporto priemonių, tarp jų dviračių, ir pėsčiųjų bendri takai. Galima važiuoti ir kelkraščiu su tam tinkama danga. Dviračiu važiuojant kelio dalyje horizontaliuoju kelio ženklinimu išskirta juosta, būtina važiuoti dešine kelio puse, motorinių transporto priemonių judėjimo kryptimi (R431-9 str.).

Už gyvenvietės ribų, kai keliu važiuoti nėra galimybės, pavyzdžiui, dėl remonto darbų, dviračiai gali važiuoti šaligatviais ar pėsčiųjų takais, laikydamiesi jais einančių žmonių greičio (R.431-10 str.).

Jaunesni nei 8 metų amžiaus vaikai dviračiu gali važiuoti kelkraščiu ar šaligatviu, laikydamiesi pėsčiųjų vidutinio greičio ir jiems netrukdydami (R.412-34 I-bis str.).

Kai ant dviračio yra keleivio sėdynė, tai kartu turi būti įrengta rankena ir du pakojai. Jaunesni nei penkerių metų vaikai privalo būti vežami dviračiu tik specialiai pritaikytose ir saugumo poreikius atitinkančiose sėdynėse. Dviračio vairuotojas privalo užtikrinti, jog vaiko pėdos neįstrigs tarp dviračio dalių ir nelies stipinų ar kitų judančių detalių (R.431-11 str.).

Keliu leidžiama greta vienas kito važiuoti ne daugiau kaip dviem dviratininkams. Vienam paskui kitą viena eile turi būti važiuojama prietemoje ir visais atvejais, kai to reikalauja eismo sąlygos ir praleidžiant lenkti ketinančias transporto priemones (R. 431-7str.).

Dviratį draudžiama vilkti kita transporto priemone (R431-8 str.).

Lenkiant turi būti laikomasi saugumo ir pakankamo atstumo, kad būtų išvengta susidūrimo. Gyvenvietėje būtina laikytis mažiausiai 1 m šoninio atstumo, o už gyvenvietės ribų – 1,5 m, kai lenkiamas arklio traukiamas vežimas, dviratis ar triratis, ar pėstysis, ar jojikas (R414-4 str.).

Pėsčiųjų zonoje dviratininkai, netrukdydami pėstiesiems, gali važiuoti dviem kryptimis, nebent būtų nustatyta kitaip (R.431-9 str.).

Dviračiams skirta perėja gali ribotis su lygiagrečiai esančia pėsčiųjų perėja. Dviratininkai ją

gali kirsti nenulipdami nuo dviračio

Jei kelio važiuojamąją dalį dviračių takas kerta lygiagrečiai su pėsčiųjų perėja, kuri reguliuojama šviesoforo signalais, tai šių turi laikytis ir dviratininkai, jeigu nėra specialiai dviratininkams skirtos šviesoforo (R.412-30 str.).

Dviračių take, einančiame greta pagrindinio kelio, teikiamas pirmumas, nebent būtų nustatyta

kitaip (R.415-14 str.).

Švedija

Įstatyme „Dėl transporto priemonių sąvokų“³⁸ dviratis apibrėžiamas kaip juo važiuojančio asmens raumenų jėga varoma transporto priemonė, taip pat galinti turėti ne didesnės kaip 250 vatų galios elektros variklį, kurio pagalba pasiekiamas greitis neviršija 25 km/val. (2 str.).

³⁸ Lag (2001:559) om vägtrafikdefinitioner:

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2001559-om-vegtrafikdefinitioner_sfs-2001-559/

Pagal Švedijos transporto tarnybos (šved. *Transportstyrelsen*) patvirtintas taisykles, taikomas dviračiams, tamsiu paros metu ar esant prastam matomumui dviračio priekyje turi būti įjungtas baltos šviesos žibintas, o gale – raudonos šviesos žibintas. Baltas šviesos atšvaitas turi būti pritvirtintas dviračio priekyje, o gale – raudonas. Taip pat turi būti atšvaitai ant dviračio pedalų. Dviratis privalo turėti ne mažiau nei vieną geros techninės būklės stabdį. Be to, dviratis turi turėti skambutį³⁹.

1998 m. rugsėjo 17 d. įsigaliojusios, su vėlesnėmis pataisomis, Kelių eismo taisyklės⁴⁰ nustato, kad dviratininkai turi važiuoti dviračių takais, kai šie yra nutiesti. Kelio važiuojamąja dalimi leidžiama važiuoti dviračiu tik nekeliant pavojaus kitoms transporto priemonėms ir su sąlyga, kad dviratininkas ne jaunesnis kaip 15 metų amžiaus ir kelyje maksimalus leidžiamas greitis ribojamas iki 50 km/val. ar tuomet, kai tai pateisinama kelionės tikslo pasiekiamumu (3 sk. 6 str.). Jei nėra dviračių tako, tai dviratininkas turėtų pirmiausia važiuoti šalikele ir tik kraštutiniu atveju – važiuojamąja kelio dalimi (3 sk. 12 str.).

Dviratininkas privalo važiuodamas bent viena ranka laikyti vairą (6 sk. 2 str.). Draudžiama važiuoti dviračiu laikantis už kitos judančios transporto priemonės (6 sk. 5 str.).

Dviratininkas visais atvejais turi pasirinkti saugų greitį, atsižvelgdamas į kelio, oro sąlygas, matomumą, kad galėtų visiškai valdyti ir kontroliuoti vairuojamą transporto priemonę bei laiku ją sustabdyti prieš atsiradusią kliūtį (6 sk. 6 str.).

Asmenys iki 15 metų amžiaus, važiuodami dviračiu, privalo būti užsidėję dviratininko šalną, tiek patys vairuodami dviratį, tiek vežami ant papildomai įtaisytos sėdynės, tiek dviračio priekaboje⁴¹. Dviračio vairuotojas privalo pasirūpinti, kad keleivis būtų užsidėjęs apsauginį šalną (6 sk. 4a str.).

Dviračiu turi važiuoti tik tiek žmonių, keliems jis yra pritaikytas (6 sk. 3 str.).

Ne jaunesnis nei 15 metų amžiaus asmuo gali vežti jaunesnį nei 10 metų amžiaus vaiką, jei yra papildoma dviračio sėdynė ir ratai turi apsaugą nuo keleivio prisilietimo prie stipinų (6 sk. 3 str. 1 d.).

Dviračiu neturėtų būti gabenami daiktai, kurie dėl savo gabaritų ar svorio trukdytų valdyti transporto priemonę (6 sk. 4 str.).

Dviratininkai turi važiuoti keliu vienas paskui kitą, o plačiau greta vienas kito gali važiuoti tik jei nekelia pavojaus ir netrukdo kitiems eismo dalyviams (6 sk. 1 str.).

Dviračių tako ir kelio nereguliuojamoje sankirtoje (*cykelpassage*) dviratininkas neturi pirmumo teisės ir privalo praleisti keliu važiuojančias transporto priemones. Tokia pervaža kelio važiuojamojoje dalyje pažymėta brūkšnine linija. Savo ruožtu, motorinės transporto priemonės prieš tokias nereguliuojamas dviračių pervažas turi sulėtinti greitį. Tokioje pirmumo nesuteikiančioje pervažoje dviratininkas turi sulėtinti greitį ir kirsti kelią tik įsitikinęs saugumu (6 sk. 6 str.)

Dviračių tako ir kelio nereguliuojamoje, atitinkamai paženklintoje sankirtoje (*cykelöverfart*) dviratininkai turi pirmenybę prieš keliu važiuojančias transporto priemones. Priartėję prie pirmumą

³⁹ *Transportstyrelsens föreskrifter om ändring i föreskrifterna (TSFS 2009:31) om cyklar, hästfordon och sparkstöttingar*: https://www.transportstyrelsen.se/tsfs/tsfs%202010_144.pdf

⁴⁰ *Trafikförordning* (1998:1276):

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/trafikforordning-19981276_sfs-1998-1276/

⁴¹ *Welcome to the roads of Sweden/Leaflet of the Trafikverket*:

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1389833/FULLTEXT01.pdf>

suteikiančios sankirtos, dviratininkai turi įvertinti keliu artėjančių transporto priemonių greitį ir

atstumą (3 sk. 21 str.).

Vokietija

Nuo 1909 m. birželio 1 d. galiojančiame, su vėlesnėmis pataisomis, federaliniame Kelių eismo įstatyme⁴², taip pat pagal Kelių transporto priemonių registravimo taisykles⁴³ dviratis apibrėžiamas kaip transporto priemonė, varoma ja važiuojančio asmens raumenų jėga ir galinti turėti ne didesnės nei 0,25 kW galios elektros variklį, kuris išsijungia, kai pasiekiamas 25 km/val. greitis.

Pagal Kelių transporto priemonių registravimo taisykles, privalomas dviračio skambutis (64a str.). Dviratis privalo turėti du nesusietus vieną su kitu stabdžius, tai yra jei sugestų pedalais valdomi stabdžiai, turi būti galimybė panaudoti rankinį stabdį (65 str.)⁴⁴. Ant dviračio privalo būti techniškai tvarkingi baltos šviesos priekiniai ir raudonos šviesos galiniai žibintai ir gali būti tokios papildomos funkcijos kaip gabaritinės šviesos, galinės stabdžių raudonosios šviesos. Turi būti geltonos spalvos atšvaitai ant pedalų bei šviesą atspindintys elementai ant abiejų dviračio ratų. Dviračio priekinėje dalyje turi būti bent vienas baltos spalvos atšvaitas, o gale – raudonos spalvos atšvaitas (67 str.). Šviesos šaltiniai turi būti įmontuoti ir dviračių priekabose (67a str.).

Federalinio transporto ir skaitmeninės infrastruktūros ministro įsakymu patvirtintos Kelių eismo taisyklės⁴⁵ įpareigoja dviratininkus važiuojamąja kelio dalimi važiuoti vienam paskui kitą. Du ar daugiau dviratininkų gali važiuoti keliu greta vienas kito tik netrukdydami kitų transporto priemonių eismui (2 str. 4 d.).

Važiuoti dviračių taku privaloma tik tuo atveju, kai yra atitinkamas nukreipiamasis kelio

ženklas. Dviračiu galima važiuoti taip pat dešiniuoju kelio kelkraščiu, jei nėra dviračių tako ir netrukdoma pėstiesiems (2 str. 4 d.).

Kelio važiuojamosios dalies dešinėje pusėje brūkšnine linija gali būti pažymėtas saugus atstumas važiuoti dviračiu. Ši juosta yra orientacinė, pažymėta saugumo sumetimais (45 str. 9 d.).

Kitos transporto priemonės į ją gali įvažiuoti tik esant būtinybei

Papildoma lentelė suteikia teisę važiuoti dviračiu ir šaligatviu ar pėsčiųjų taku. Dviratininkai gali (nors neprivalo) važiuoti pėsčiųjų taku, jei atitinkamas nurodomasis kelio ženklas

yra su papildoma lentele, leidžiančia dviračių eismą nei pėsčiųjų (2 str. 4 d.).

⁴² Straßenverkehrsgesetz (StVG): <https://www.gesetze-im-internet.de/stvg/>

⁴³ Straßenverkehrs-Zulassungs-Ordnung (StVZO):

https://www.gesetze-im-internet.de/stvzo_2012/BJNR067910012.html

⁴⁴ Deutscher Verkehrssicherheitsrat – Cycling in Germany/The most important rules:

https://www.germanroadsafety.de/downloads/pdf/Cycling-in-Germany_English_2022.pdf

⁴⁵ Straßenverkehrs-Ordnung: https://www.gesetze-im-internet.de/stvo_2013/

Gali būti atitinkamu kelio ženklų paženklintas dviejų besiribojančių dalių takas, kurio viena dalis skirta pėstiesiems, kita – dviračiams.

Elektros variklį turintys dviračiai, važiuojantys iki 25 km/val. greičiu, gali važiuoti dviračių takais, jei yra nurodomasis kelio ženklas ⁴⁶.

Dviratininkams, važiuojantiems dviračių taku, sankryžose gali būti skirti atskiri eismo reguliavimo signalai – šviesoforai su dviračio simboliu, kurių privaloma laikytis. Kitu atveju privaloma laikytis transporto priemonėms skirtų šviesoforo signalų (37 str. 2 d.).

Jaunesni nei 8 metų amžiaus vaikai – savarankiškai ar lydimi vyresnio, pageidautina bent 16 metų amžiaus, atsakingo asmens – privalo važiuoti pėsčiųjų taku, o dviračių taku gali važiuoti tik tuo atveju, jei šis nutiestas atskirai nuo kelio. Šiuo atveju lydintis vyresnis asmuo gali taip pat važiuoti pėsčiųjų taku. Jaunesni nei 10 metų amžiaus asmenys gali dviračiu važiuoti pėsčiųjų taku. Būtina laikytis atsargumo pėsčiųjų atžvilgiu ir nekelti jiems pavojaus, o esant reikalui, dviratininko greitis privalo būti pritaikytas prie pėsčiųjų judėjimo greičio. Prieš kertant važiuojamąją kelio dalį, vaikas ir jį lydintis asmuo privalo nultipti nuo dviračio (2 str. 5 d.).

Ne jaunesni nei 16 metų amžiaus asmenys gali vežti iki 7-nerių metų amžiaus vaikus dviračiu tik tuo atveju, jei yra papildoma sėdynė, o ratai apsaugoti nuo vaiko pėdos patekimo į stipinus. Specialiose dviračių priekabose galima vežti ir 2 vaikus, jaunesnius nei 7 metų amžiaus (21 str. 3 d.).

Motorinių transporto priemonių vairuotojai lenkimo manevro metu turi laikytis pakankamo atstumo nuo kitų eismo dalyvių, tarp jų dviratininkų. Lenkiant dviratininką, pakankamą atstumą sudaro ne mažiau kaip 1,5 m gyvenvietėse ir 2 m ne gyvenvietėse (5 str. 4 d.).

Draudžiama vairuoti dviratį kelyje, jei to negalima saugiai daryti dėl apsvaigimo nuo alkoholio ⁴⁷.

Draudžiama važiuoti dviračiu, laikantis už kitos judančios transporto priemonės. Taip pat draudžiama važiuoti dviračiu, nelaikant vairo. Nesiremti į dviračio pedalus galima tik jei to neišvengiamai reikia (23 str. 3 d.).

Neleidžiama sportuoti ar žaisti ant dviračių tako, nebent informacinis ženklas nurodo kitaip,

pavyzdžiui, leidžia važiuoti riedučiais (31 str. 1 d.).

Taisyklėse konkrečiai nurodoma, jog važiuojant dviračiu, šalia jo galima vesti tik šunį (28 str. 1 d.).

Kelių eismo taisyklės tiesiogiai nedraudžia dviratininkams važiuoti per pėsčiųjų perėją. Tačiau kirsdami važiuojamąją kelio dalį pėsčiųjų perėja pirmenybę prieš motorinių transporto priemonių vairuotojus turi tik pėstieji, o dviratininkai, jei jie važiuoja, pirmenybės neturi. Dviratininkai pirmenybę įgyja tik nulipę ir vesdami dviratį, tada jie traktuojami kaip pėstieji (26 str.).

Dviratininkams nėra privaloma (tik rekomenduojama) užsidėti specialų saugos šalną ⁴⁸.

Pagal 2014 m. liepos 1 d. įsigaliojusias naujas Kelių eismo įstatymo nuostatas, tik lengvuosiuose automobiliuose, sunkvežimiuose ir autobusuose privaloma turėti šviesą atspindinčias liemenes ⁴⁹. Šios nuostatos netaikomos dviratininkams.

⁴⁶ New laws in Germany for 2017. *The German Way and More*, 2016-12-14:

<https://www.german-way.com/new-laws-in-germany-for-2017/>

⁴⁷ Balduin & Partner Attorneys at law – Driving Drunk in Germany:

https://www.balduin-partner.de/en/news/driving-drunk-in-germany-lawyer-clarifies/#elementor-toc_heading-anchor-0

⁴⁸ Road rules and safety – Germany:

https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/driving-abroad/road-rules-and-safety/germany/index_en.htm#safety_helmet

⁴⁹ High visibility vests required by Germany July 1. *StuttgartCitizen.com*, 2014-06-27:

<https://www.stuttgartcitizen.com/news/high-visibility-vests-required-germany-july-1/>

Parengė
Informacijos ir komunikacijos departamento
Tyrimų skyriaus
Patarėja Dainora Valiukaitė
Tel. (0 5) 209 6187, el. p. dainora.valiukaite@lrs.lt

Seimo kanceliarijos Informacijos ir komunikacijos departamento Tyrimų skyriaus parengti analitiniai ir informaciniai darbai skirti Seimo narių parlamentinei ir Seimo kanceliarijos veiklai. Šiuose darbuose pateikta informacija nėra oficiali Lietuvos Respublikos Seimo pozicija.

Šį darbą atgaminti, išleisti, platinti, versti, perdirbti, viešai skelbti, išskyrus įstatymų nustatytas išimtis, galima tik gavus Seimo kanceliarijos leidimą.

Visais atvejais naudojant šį darbą privaloma nurodyti šaltinį.

© Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija, 2025